

Tilsynserklæring for skoleåret 2021/2022 for Fænøsund Friskole:

1. Skolens navn og skolekode

Skolekode: 445010	Skolens navn: Fænøsund Friskole
----------------------	------------------------------------

1.1 Navn på den eller de tilsynsførende

Marieke Brinck

2. Angivelse af datoer for tilsynsbesøg samt i hvilke klasser og fag, tilsynet har overværet undervisningen, på de enkelte datoer.

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

Dato	Klasse	Fag	Fagområde	Tilsynsførende
24-02-2022	9. klasse	Fysik-kemi-biologi-geografi	Naturfag	Marieke Brinck
24-02-2022	9. klasse	Samfundsfag	Humanistiske fag	Marieke Brinck
24-02-2022	4. klasse	Drama	Praktiske/musiske fag	Marieke Brinck
28-03-2022	1. klasse	Dansk	Humanistiske fag	Marieke Brinck
28-03-2022	6. klasse	Engelsk	Humanistiske fag	Marieke Brinck
28-03-2022	2. og 3. klasse	Idræt	Praktiske/musiske fag	Marieke Brinck
28-03-2022	5. klasse	Drama	Praktiske/musiske fag	Marieke Brinck
05-04-2022	2. - 3. klasse	Fortælling	Humanistiske fag	Marieke Brinck
05-04-2022	3. klasse	Matematik	Naturfag	Marieke Brinck
05-04-2022	8. klasse	Dansk	Humanistiske fag	Marieke Brinck

2.1 Beskrivelse af tilsynsbesøg

Jeg har i dette skoleår været på tre tilsynsbesøg på Fænøsund Friskole, hvor jeg har set undervisning indenfor de tre fagområder og besøgt næsten alle klasser. I forbindelse med besøg i undervisningen er det oftest lykkedes mig

at snakke med lærerne om undervisningens formål, valg af materialer, undervisningsmetoder og differentiering med henblik på at kunne vurdere, om undervisningen står mål med Folkeskolens Fælles mål.

Jeg har haft møder med skolens leder og talt med skolens bestyrelsesformand. I forbindelse med de tre besøg har jeg deltaget i skolens morgensamlinger, talt med pædagoger og lærere, snakket med elever om undervisningen og om det at være elev på Fænøsund Friskole.

Skolen fremstår fortsat som en velfungerende værdibåren skole, hvor faglighed og trivsel går hånd i hånd.

3. Foregår undervisningen udelukkende på dansk i alle fag, sprogfag undtaget?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler m.v. § 2, stk. 3 er undervisningssproget i en fri grundskole dansk, dog er undervisningssproget i de tyske mindretalsskoler tysk. § 6 a Skolens lærere skal beherske dansk i skrift og tale, dette gælder dog ikke lærerne ved de tyske mindretalsskoler eller ved skoler, der har fået godkendt et andet undervisningssprog end dansk.

3.1 Uddybning

4. Står undervisningen inden for det humanistiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

4.1 Uddybning

I det følgende har jeg kort beskrevet det, jeg så på mine tilsynsbesøg i fagene inden for det humanistiske område. Når jeg sammenholder friskolens undervisningsplaner og materialerne, der er anvendt i den observerede undervisning med fagenes kompetenceområder og videns- og færdighedsområder på relevante klassetrin, er det min vurdering, at det observerede i høj grad står mål med undervisningen i folkeskolen.

I samfundsfagstimen i 9. klasse blev det oprindeligt planlagte indhold forkastet på baggrund af et højaktuelt emne. I løbet af natten havde Rusland sendt de første tropper ind over grænsen til Ukraine. Krigen var begyndt.

Lektionen startede med et længere oplæg fra underviseren om § 51 i FN-pagten, om Putins udsagn om folkekrig mod prorussiske separatister, om flygtningestrømme, om artikel 19-21 i Menneskerettighederne, om sociale

mediers rolle og statsstyrede mediers betydning og ansvar.

I grupper på tværs af køn skulle eleverne på baggrund af oplægget udarbejde en problemstilling, lave en indledning, underspørgsmål og undersøge kilder. Efter en tydelig rammesætning lykkedes det de fleste elever at arbejde aktivt og interesseret med den stillede opgave. Læreren gik rundt mellem grupperne og stillede spørgsmål bl.a. Hvilken problemstilling er I optaget af? Hvorfor er det interessant?

Dansk i 8. klasse startede med at minde eleverne om, at mobilene skulle i tasken. Derefter blev der lagt op til en makkernak om de nye tilfældige pladser, og fordele og ulemper ved bordenes placering i en hestesko. Forløbets tema var kortfilm som genre, og temaet blev repeteret ved hjælp af to kooperative metoder (Quiz & byt og Dobbelt cirkel), som er kendetegnet ved, at alle elever er aktive deltagere, og at de har taletid ud fra et overskueligt spørgsmål sammen med tilfældige makkerer. Læreren snakkede med eleverne om, at formålet med disse mere tilfældige makkerdannelser både i form af siddepladser og i valget af øvelser, handler om at lære at samarbejde med andre. Vi lærer af gentagelser og vi lærer af hinanden. I den efterfølgende gruppeopgave skulle eleverne ud fra kortfilmen "Untamed" samarbejde om at svare på de stillede spørgsmål.

Dansk i 1. klasse blev indledt med en gennemgang af timens program, som både skulle bestå af forberedelse af morgensang, en læseopgave på I-pad og læsning i en ny bog: Bjørnebarn.

De skulle starte med bogen, men inden den blev udleveret, skulle de lige prøve at bevæge sig som en bjørn. Derefter samledes eleverne på gulvet foran underviseren, og eleverne hjalp hinanden med, at alle elever fik udleveret et eksemplar af den nye bog. Derefter fulgte en snak om: Hvor kan man se, hvem der har skrevet bogen? Hvad kan man læse på bagsiden af en bog? Hvad gør du, når du kommer på biblioteket og du skal finde ud af om du vil læse i den? Ét barn læste højt af bogens bagside, kun med en smule hjælp fra læreren. Derefter var der igen en bevægelsesopgave, hvor eleverne blandt andet skulle vise med kroppen, hvordan det ser ud, når en bjørn plukker tyttebær og hvordan en forskrækket bjørn ser ud. Endelig fik eleverne lov til at kigge i bogen, og læreren læste højt for eleverne.

Engelsk i 6. klasse blev varetaget af en vikar, som tog afsæt i den plan, som klassens engelsklærer havde gjort klar til dagens lektion. Det var et spil, som foregik ved, at de skulle samarbejde med hinanden. Eleverne blev inddelt i grupper på tværs af køn. Det var afgørende, at de skulle snakke engelsk.

Som afrunding af lektionen skulle eleverne evaluere ud fra følgende spørgsmål og sende til læreren. Hvad var sjovt? Hvad kunne være bedre? Hjælper spillet jer til at få talt mere engelsk? Disse svar skulle sendes til klassens lærer.

5. Står undervisningen inden for det naturfaglige fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

5.1 Uddybning

I det følgende har jeg kort beskrevet det, jeg så på mine tilsynsbesøg i fagene inden for det naturfaglige område. Når jeg sammenholder friskolens undervisningsplaner og materialerne, der er anvendt i den observerede undervisning med fagenes kompetenceområder og videns- og færdighedsområder på relevante klassetrin, er det min vurdering, at det observerede i høj grad står mål med undervisningen i folkeskolen.

Jeg besøgte 9. klasse i en lektion, hvor det tydeligt fremgik, hvordan den nye naturfagsprøve har bidraget til at tænke på tværs af fagene Fysik/kemi-geografi-biologi. Dette gøres i form af udvalgte temaer. Dagens tema var "Udledning af stoffer". Lektionen blev indledt med en snak om, hvordan de forskellige fagområder kan byde ind med relevante begreber, teorier, undersøgelser og forsøg. Eleverne arbejdede ud fra spørgsmål i et kompendie. Den primære aktivitet handlede om at finde relevante data fra portalerne Geo Tema og Geo Atlas og at anvende denne data til at svare på de stillede spørgsmål. Eleverne arbejdede individuelt, men de hjalp løbende hinanden. Kun få elever efterspurgte underviserens hjælp. En snak med nogle elever tydeliggjorde den tidsmæssige udfordring, som læreren også pegede på: at der desværre ikke er meget tid til at lave de praktiske forsøg. Eleverne sagde bl.a.: "Det sjove er, når vi er ude og undersøge noget. Det måtte der gerne være mere af. For det meste sidder vi her og svarer på spørgsmål."

Matematikundervisningen i 3. klasse fandt sted efter, at klassen havde siddet helt stille og lyttet til en historie om Lille Virgil. Derfor blev denne lektion indledt med et regnespil, hvor eleverne skulle dyste to mod to med en terning med ni sider. Det var et spil, hvor man skulle placere terningens øjne enten på en 1000, 100, 10 eller 1 plads. Den, der endte med det højeste tal, havde vundet. For at sikre, at alle forstod spillet, viste læreren et eksempel, hvor han dystede mod en elev. Efter spillet viste læreren et eksempel på, hvordan man via "mormor-metoden" kunne udregne minusstykker, hvor man skal låne én 10-er og trække den med videre (fx 8003 – 135). Der blev uddelt en træningsside, så eleverne de sidste del af timen kunne træne metoden.

6. Står undervisningen inden for det praktisk-musiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

6.1 Uddybning

I det følgende har jeg kort beskrevet det, jeg så på mine tilsynsbesøg i fagene inden for det praktisk-musiske fagområde.

Når jeg sammenholder friskolens undervisningsplaner og materialerne, der er anvendt i den observerede undervisning med fagenes og valgfagenes kompetenceområder på relevante klassetrin, er det min vurdering, at det observerede i høj grad står mål med undervisningen i folkeskolen.

Jeg kom ind til Drama i 5. klasse midt i lektionen, hvor alle elever dansede til Sigurd Barrets sang "I hjertet af Kerteminde". Derefter lavede de en tjek-ind-øvelse, hvor eleverne skulle fornemme hinanden og på skift sige et tal. Startøvelsen gik ud på, at alle elever fik udleveret en seddel med få replikker, som eleverne skulle tilføre

mening uden brug af ekstra ord. Dette skulle udelukkende ske gennem brug af kropssprog. Efter at de i makkerpar havde øvet disse små scener, viste de det for hinanden og skulle gætte, hvad der var tænkt med scenen. I den efterfølgende øvelse skulle de bruge de samme replikker, men denne gang skulle det være med rekvisitter. Disse scener blev også vist for hinanden.

Lektionen blev rundet af med at pege frem mod næste dramatime, hvor de i familiegrupper skulle flytte ind i "Højhuset Vilje".

Idræt i 2. og 3. klasse startede i skolens aula, Halvmånen. Temaet var "Parkour". Undervisningen startede med opvarmning og forøvelser til nogle af de typiske parkourbevægelser. Mange børn fik allerede på dette tidspunkt sunde, røde kinder. Nogle få elever var lidt begrænsede af deres påklædning (lange kjoler, stramme bukser).

Efter en meget relevant opvarmning blev der vist et kort videoklip, så eleverne kunne se, hvad en "lazy vault" er. (afslappet sidevendt hop). Imens blev der bygget en bane, som de kunne boltre sig på. Inspireret og klar til at komme i gang stod eleverne i en lang række og ventede på, at det blev deres tur. De fik alle en del hop, inden de gik videre til en "monkey vault" og en kolbøtte. Inden eleverne blev sluppet ud, var der en fase, hvor de frit kunne finde på bevægelser på banen. Idrætstimen sluttede med, at eleverne fik mulighed for at gå udenfor på skolens område, hvor de selv skulle finde velegnede steder og parkourbevægelser, der passede til de valgte steder.

Jeg observerede Drama 4. klasse. Hovedformålet med lektionen var, at eleverne skulle i gang med et nyt forløb med klovnetema. Eleverne skulle først byde ind med, hvem de synes, det skulle vises for, når de var færdige. Efter mange input besluttede de, at det skulle vises for 0. -2. klasse. Derefter skulle de brainstorme på, hvad der kunne indgå. De skulle finde en computer og der skulle de lede efter idéer til noget, der kunne gøres individuelt og noget til grupper. Der var svingende opmærksomhed under introduktionen, men da først eleverne skulle i gang med at komme med idéer, var der et stort engagement ved alle elever.

7. Står elevernes standpunkt i dansk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

7.1 Uddybning

Jeg har ved mine besøg oplevet elever, der profiterer af en veltilrettelagt, fagligt fokuseret og inspirerende danskundervisning. Evnen til og interessen for at udtrykke sig verbalt og skriftligt er stor ved de fleste elever. På baggrund af det anvendte undervisningsmateriale, niveauet for den faglige aktivitet, elevernes aktive deltagelse i danskundervisningen, årsplaner og samtaler med elever lærere, er det min vurdering, at elevernes standpunkt i dansk står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

8. Står elevernes standpunkt i matematik mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

8.1 Uddybning

Jeg har ved mine besøg oplevet elever, der arbejder fokuseret med de stillede opgaver på trods af stor niveauforskel. På baggrund af det anvendte undervisningsmateriale, niveauet for den faglige aktivitet, årsplaner og samtaler med elever og lærere, er det min vurdering, at elevernes standpunkt i matematik står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

9. Står elevernes standpunkt i engelsk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

9.1 Uddybning

I dette skoleår har jeg udelukkende observeret engelskundervisning i én klasse. De valgte aktiviteter gjorde det let for alle elever at deltage både i den mundtlige og i den skriftlige del. Der var tydeligt forskel på elevernes niveau og mod til at snakke engelsk, men alle deltog og bidrog. Elever gav udtryk for, at de var rigtig glade for at have engelsk, fordi undervisningen varierede og ofte tog afsæt i noget, de synes, var spændende. På baggrund af observeret undervisning, årsplaner og samtaler med elever og lærere, er det min vurdering, at elevernes standpunkt i mundtlig og skriftlig engelsk står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

10. Fører skolen til prøve i historie?

Nej

10.1 Årsag

Skolen afholder ikke prøve i historie jf. §8a, stk. 5

10.2 Står elevernes standpunkt i historie mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

10.3 Uddybning

I dette skoleår har jeg ikke observeret undervisning i historie, men når jeg ser på årsplaner og elevmaterialer, er det mit indtryk, at elevernes standpunkt svarer til, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

11. Står skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen

Ja

11.1 Uddybning

På baggrund af mine besøg indenfor alle tre fagområder, samtaler med lærerne, eleverne, undersøgelse af elevmaterialer og lærernes årsplan, er det min vurdering, at skolens samlede undervisningstilbud står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

12. Forbereder skolen efter sit formål og i hele sit virke eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre?

Ja

12.1 Uddybning

Der er på denne skole mange tegn på, at skolen i sit virke forbereder børnene til at leve i et samfund med frihed og folkestyre. Dette ses blandt andet i samarbejdet med eksterne aktører: Skolen har fx. et konstruktivt samarbejde med UU-vejledningen, Ungdomsskolen og PPR-psykologen, samt et positivt samarbejde med den lokale kirke.

Tegn på at skolen lever op til frihed- og folkestyrekravet ses desuden i undervisninger, hvor eleverne på forskellig vis øver sig i at mene noget og give udtryk for dette - også for tilskuere. Et eksempel på dette er torsdagsmorgensamlinger, som på skift afholdes af klasserne. Morgensamlingen forberedes af eleverne i klasserne med begrænset lærerstyring og høj grad af elevansvar.

13. Udvikler og styrker skolen elevernes demokratiske dannelse?

Ja

13.1 Uddybning

Skolen virker optaget af at bidrage til demokratisk dannelse af den enkelte elev. Det fornemmes i skolens ånd, i skolens værdier og i undervisningen. Den demokratiske dannelse finder blandt andet sted i måden de voksne møder elevernes bidrag, i form af elevernes optagethed i den daglige undervisning. Jeg har desuden set flere eksempler på voksne, der stiller eleverne åbne spørgsmål og viser oprigtig interesse for at høre elevernes syn på og oplevelse af fx det faglige og undervisningen. Nogle lærere er meget inddragende og lyttende. Andre kan med fordel arbejde mere med dette.

I årsplanen for samfundsfag indgår det som fagligt indhold, at eleverne i de ældste klasser lærer om styreformer og demokrati.

14. Udvikler og styrker skolen elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder?

Ja

14.1 Uddybning

I indskolingen arbejdes der blandt andet i en emneuge med børns rettigheder. I mellemtrinnet er det i følge lærerne på dagsorden i forbindelse med en emneuge. I de ældste klasser arbejdes der blandt andet med menneskerettigheder i samfundsfag, hvor jeg i den observerede lektion så et eksempel på dette.

15. Benytter skolen kønsopdelte aktiviteter i undervisningen?

Nej

15.1 Uddybning

I mine observationer har jeg udelukkende set gruppedannelser på tværs af køn.

16. Arbejder skolen løbende med at sikre kønsligestilling på skolen?

Ja

16.1 Uddybning

Jeg har snakket med flere lærere om de problemstillinger, der kan opstå ved kønsopdelte aktiviteter. De er opmærksomme på de problemstillinger, der kan opstå, men flere nævner, at her på skolen har de det grundsyn, at alle elever er mennesker. Der er ikke en optagethed af elevernes køn.

Det skal dog nævnes, at der fortsat er flest børn, der leger på tværs af køn i indskolingen. Fra mellemtrinnet og op ses i frikvartererne generelt en større opdeling mellem kønnene.

I en klasse på mellemtrinnet er der som et nyt tiltag lagt op til hyggegrupper uden for undervisningen, som på tværs af køn skal styrke klassens sammenhængskraft og trivsel.

17 Har skolens elever dannet elevråd eller varetager eleverne på anden demokratisk måde deres fælles interesser vedrørende skolen?

Ja

17.1 Uddybning

Fænøsund Friskole har elevrådet Fæmo, der er et elevråd bestående af to elever fra hver klasse fra 4. til 9. klasse. Elevrådet er med i planlægningen af fastelavnsfesten, lejrskolen og motionsløbet. Skolens leder og en lærer står for at indkalde til møderne, der i følge nogle elever afholdes ca hver tredje uge, selv om det ikke er let at finde gode tidspunkter. Nogle elever fortæller, at hvis de har gode idéer, kan de også finde på at sige det til én af deres lærere, som så tager det med på et lærermøde. I følge eleverne sker det ofte, at der bliver lyttet til og handlet på deres forslag.

19 Har skolen en praksis, der understøtter, at de ansatte efterlever deres skærpede underretningspligt, fx ved at have beskrevne procedurer?

Ja

19.1 Uddybning

Det er der arbejdet med i sidste skoleår.

20 Sikrer skolen, at de ansatte ved, at den skærpede underretningspligt er personlig?

Ja

20.1 Uddybning

Det er der arbejdet med i sidste skoleår.

21. Donationer

Har skolen i det foregående regnskabsår modtaget en eller flere donationer som tilsammen overstiger 20.000 kr. eksklusive moms fra samme donator?

Ja

21.1 Oplys navn og adresse og beløb i kr. eksklusive moms i forbindelse med donatorer, der har givet en eller flere donationer, der tilsammen overstiger 20.000 kr. eksklusive moms. Donationerne kan være givet som kontantbeløb, varer, tjenesteydelser mv.

Navn	Adresse	Beløb i kroner
Fehrs Fondnk	Holmens Kanal 2 1090 København K	120000,00

21.2 Angiv den samlede størrelse af alle donationer i kr. eksklusive moms.

135000,00 kr.

22. Tilsynets sammenfatning

På baggrund af mine tilsynsbesøg kan jeg dokumentere, at Fænøsund Friskole fortsat leverer et undervisningstilbud, der opfylder, hvad der kan forventes i folkeskolen. Det er desuden en friskole, hvor: Kreativitet, Refleksion, Ansvarlighed, Fællesskab og Tillid er bærende værdier, der tydeligt ses i hverdagen på skolen.

I det kommende skoleår vil jeg i højere grad interessere mig for, hvilken tilgang lærerne har til elevernes demokratiske dannelse. Jeg vil snakke med dem om, hvordan de forstår demokratisk dannelse og hvordan de tænker, at de kan forberede elever på at leve i samfund med frihed og folkestyre. Derudover vil jeg snakke mere med eleverne om undervisningsmaterialer og det faglige niveau.